

ŠWARNY

čo. 10

- a) swětłošěry
- b) jara woblubowany
- c) nahladny, wulki, dobry, wušikny atd.

Prawa je wotmołwa **c**.

Adjektiw „šwarny“ ma wjacore podwoznamy: Sprěnja wopisuje wón nahladneho, atraktiwneho čłowjeka, zdruha wužiwa so w zmysle, zo je něčeho dosć abo wjele, na př. zo ma něchtó hižo šwarny plěch abo je sej šwarne pjenjezy zasłužił. Z třecim woznamom wopisuje so čłowjek, na kotrehož móžeš ličić abo twarić, zo je potajkim šwarny kadla.

Takle móžeš to (w přenjesenym zmysle) tež prajić:

- nahladny, atraktiwny, šikwany
- sylny, mócnny
- porjadny, hódny

Příklady z rěčneho korpusa:

w zmysle „wjele, mócnny“:

W prózdninach sym sej šwarny fenk zasłužił! (LHV)

Ćeta so wjeseleše, zo bě mi zesłodžało, a ludžo so dźiwachu, kajki šwarny apetit sym to sobu přinješ.
(Ben Budar, Ja kocor Stani, Budyšin 1983)

w zmysle „nahladny, šikwany“:

Na tajke wašnje bě Jurij nimale šěsć lět pola swojeho knjeza był, tři lěta hižo wuwučeny a mjez tym rjany, šwarny młodženc wotrostł. (Michał Haška, Marja abo Wjelk w kralowskej holi. Novelka. W Budyšinje 1914)

w zmysle „hódny“:

Mila běše šwarny, sprawnny kadla, a Kristla běše dušna holca; wowka bě woběmaj jara dobra a přeješe sej, zo byštaj so dóstałoj. (Božena Němcová, Wowka. Wobrazki z wjesneho žiwjenja, Budyšin 1962)